

Nowa ewangelizacja

New evangelization

Summary

Man, as a person called by God to continually develop himself and the entrusted world – *creatio continua* – needs to be constantly reminded of his vocation and the tasks set for him in life. Just as the material taught in school is repeated several times in order to consolidate knowledge, a believer needs constant conversion, returning to the roots and the sources of his vocation – this is where a new evangelization is needed. The world today does not help people understand themselves; on the contrary. The media create and emphasize the need to take care of the nature around us. However, in all this there is no place for caring about oneself in the context and dimension of seeking a relationship with God, the creator of the universe. In order to understand himself, man needs God – the living God – who in his Word shows what the beauty of life and being His Creation is all about. God is waiting for us in His Word in the Gospel. The Gospel gives a new life to people who are tired of today's pursuit, of rushing ahead without a moment to stop, take a break and look deep into their hearts and reflect on their life. The new evangelization is aimed at both believers and those who seek God in their lives. Also, people who are religiously indifferent, but with good will, can take advantage of this form of searching for themselves and their vocation in today's world.

Key words: new evangelization, evangelize, preach, teach, educate in faith, John Paul II, Vatican Council II.

„Ewangelizacja nowego tysiąclecia musi nawiązać do nauki Soboru Watykańskiego II. Musi być, jak uczy tenże Sobór, dziełem wspólnym biskupów, kapłanów, zakonów i świeckich: dziełem rodziców i młodzieży” (Jan Paweł II – podczas homilii wygłoszonej 9 czerwca 1979 r. w Mogile).

Wstęp

Można się zastanawiać czy nowa ewangelizacja to także nasza sprawa? Każdy chrześcijanin na mocy sakramentu chrztu i bierzmowania wezwany jest do zaangażowania się w dzieło misyjne całego Kościoła. Nie możemy mówić: „to nie dla mnie”, „jestem nieśmiały”, „nie mam gadanego” – kolokwialnie mówiąc itp., ponieważ istnieją różne formy i sposoby realizacji tego obowiązku. Każdy człowiek może odnaleźć w sobie właściwą drogę realizacji tego zadania otwierając się na Ducha Świętego.

1. Nowa ewangelizacja – na czym polega, czym jest?

Należy pamiętać, że za wyjątkiem katechezy istnieje w Kościele jeszcze jedna forma posługi Słowa, mianowicie – ewangelizacja. Pojęcie to jest zazwyczaj rozpatrywane w dwóch płaszczyznach: wąskiej i szerokiej. W pierwszej płaszczyźnie ewangelizacja jest przepowiadaniem o charakterze misyjnym – jedno z zadań stojących przed Kościołem, które ma na uwadze zapoczątkowanie wiary, zmierza ku temu, aby człowiek przyjął do swojego życia Słowo Boże. W znaczeniu szerokim

ewangelizację rozumie się jako formę głoszenia i przepowiadania orędzia Bożego utożsamianą z posługą Słowa¹. Jan Paweł II w swojej adhortacji apostołskiej *Catechesi tradendae* posługuje się pojęciem ewangelizacji w obu tych znaczeniach².

Za ewangelizację odpowiadają wszyscy ochrzczeni członkowie Kościoła. Błędem jest zatem przypisywanie duchownym odpowiedzialności za kontynuowanie zbawczego dzieła Chrystusa, takie myślenie stoi w sprzeczności z nauką Soboru Watykańskiego II, zawartą w konstytucji *Lumen gentium*. Ojcowie soborowi stwierdzili, że osoby, stanowiska i posługi Kościoła winny być postrzegane w ramach misji Kościoła powszechnego: A powołani są do niej wszyscy – bez wyjątku świeccy, kapłani, biskupi i zakonnicy. Natomiast naturalne różnice co do zadań wynikają z tej samej łaski odkupienia, miłości i nadziei³.

Również soborowy dekret *Presbyterorum ordinis* w pierwszej kolejności zajmuje się kwestią misji Kościoła powszechnego: „Nie ma (...) członka, który nie miałby udziału w posłannictwie całego Ciała, lecz każdy powinien uznać w swoim sercu Jezusa za świętego i duchem prorocstwa dawać świadectwo o Nim”⁴. Dopiero po tym stwierdzeniu dekret traktuje o szczególnym zadaniu kapłana, który na mocy sakramentu kapłaństwa różni się nie tylko stopniem, ale także istotą od zwykłego ochrzczonego⁵. Więc wszyscy ci, którzy nie dostrzegają istotnej roli świeckich w Kościele, błędnie interpretują przesłanie Sobór Watykański II.

Nowa ewangelizacja, wynika z nowości chrześcijańskich doświadczeń i z dynamizmu nowych inicjatyw religijnych powstających w Kościele od czasu wprowadzania w życie nauki Soboru Watykańskiego II. Ukazuje zbawienie Boże w pełni przenikające istotę życia człowieka⁶. „Duch Pański spoczywa na Mnie, ponieważ Mnie namaścił i posłał Mnie, abym ubogim niósł dobrą nowinę, więzniom głosił wolność, a niewidomym przejrzenie; abym uciśnionych odsyłał wolnych, abym obwoływał rok łaski od Pana. Zwinąwszy księgę oddał słudze i usiadł; a oczy wszystkich w synagodze były w Nim utkwione. Począł więc mówić do nich: Dziś spełniły się te słowa Pisma, któreście słyszeli” (Mk 4, 18-21). Nową ewangelizację określa się często jako przemianą wewnętrzną, nawrócenie, które inspirowane do przyjęcia daru Bożej łaski w procesie odnowy ludzkiej duszy, przyjęcia bez zastrzeżeń Bożych wskazań, praw i Jego Dobra. Fakt nawrócenia jest darem Boga, który dotyka istoty życia człowieka w jego najbardziej wrażliwym miejscu – sercu⁷. Odpowiedzią człowieka ma być zatem uświadomienie sobie swej słabości względem grzechu i powrót do Boga z całym światem swych wewnętrznych przeżyć⁸.

¹ Por. J. Charytański, *Katecheza jako forma ewangelizacji*, w: W. Kubik (red.), *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, Warszawa 1985, s. 194-196.

² Por. Jan Paweł II, *Catechesi tradendae*, Watykan 1979, nr 18-19.

³ Por. P.J. Cordes, *Nowa Ewangelizacja w rozumieniu Jana Pawła II*, w: <https://opoka.org.pl/biblioteka/Z/ZM/or201204-nowaew.html>, dostęp: 27.02.2022.

⁴ *Dekret o posłudze i życiu presbiterów Presbyterorum ordinis*, w: M. Przybył (red.), *Sobór Watykański II*, Poznań 2002, nr 2.

⁵ Por. *Konstytucja dogmatyczna o Kościele Lumen gentium*, w: M. Przybył (red.) *Sobór Watykański II*, Poznań 2002, nr 10.

⁶ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie – Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji*, „L'Osservatore Romano” 5(2001), s. 27-28.

⁷ Por. Jan Paweł II, *Orędzie na Wielki Post 2001 – Przebaczenie drogą do pokoju*, „L'Osservatore Romano” 3(2001), s. 8-9.

⁸ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie – Sakrament pokuty darem Chrystusa Zmartwychwstałego*, „L'Osservatore Romano” 5(2001), s. 30-31.

Jeśli wiara chrześcijanina jest niestała i uległa porywom emocji i wątpleniu na drodze podejmowanego nawrócenia, to i kultura przeniknięta taką wiarą chrześcijańską będzie skłaniać się do ukrywania się. Początkowo wypowiedziane *tak* Ewangelii zobowiązuje do przyjęcia konsekwencji i do otwarcia się człowieka w pełni na działanie zbawcze Boga⁹. Nowa ewangelizacja w swym przekazie uwzględnia aspekt antropologiczny koncentrujący się na człowieku, który obdarzony darem spostrzegania i dotyku doświadcza eksperymentalnie uwarunkowań swej egzystencji¹⁰.

Nowa ewangelizacja – jak dostrzega Jacek Neumann – „zmierza do urzeczywistnienia cywilizacji miłości i solidarności międzyludzkiej. Dlatego winna być ona nie powierzchowna, ale jak najbardziej dotykająca głębi przeżyć ludzkich. Nadto nie może być ona ograniczona jedynie terminologią różnorodnych pojęć i haseł, lecz winna dotykać istoty zasad życia człowieka w społeczności jako rodzinie Bożej z zachowaniem wszystkiego, co ją stanowi i normuje. W tej perspektywie nowa ewangelizacja wskazuje na dwa cele: uwzględnienie więzi istniejącej między wiarą i kulturą oraz zachowanie właściwej relacji między nawróceniem i solidarnością”¹¹.

2. Nowa Ewangelizacja we nauczaniu św. Jana Pawła II

Wprowadzenie przez Jana Pawła II pojęcia *nowa ewangelizacja* w Nowej Hucie oraz jego znaczenie wynikały z osobistych doświadczeń Papieża i świadczyły o jego ufności w misyjną siłę całego Kościoła. Zapewne jego bliski związek z ruchem oazowym. *Światło i Życie* był tego owocem¹².

Jan Paweł II wskazuje na trzy podstawowe formy ewangelizacji dotyczące każdego chrześcijanina: świadectwo życia, ofiara i modlitwa – niezmiennie, uniwersalne i ponadczasowe. Papież nauczał: „wśród form uczestnictwa pierwsze miejsce zajmuje współpraca duchowa: modlitwa, ofiara i świadectwo życia chrześcijańskiego”¹³. Także w orędziu skierowanym do młodzieży podkreśla wartość tych trzech elementów o podstawowym znaczeniu dla misji, zauważając, że dzięki temu wszyscy bez wyjątku mogą współpracować w tym dziele ewangelizacyjnym¹⁴.

Pierwszą formą ewangelizacji i najważniejszym przejawem misji, dla Jana Pawła II, jest świadectwo. To ono służy objawieniu zbawczego planu Boga w świecie oraz jego wypełnieniu, którym jest życie i całe Misterium zbawcze Chrystusa¹⁵. Dzięki mocy chrztu człowiek jako *nowe stworzenie* staje się świadkiem

⁹ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie – Wszyscy mamy uczestniczyć w działalności misyjnej Kościoła*, „L'Osservatore Romano” 4(2001), s. 32-33.

¹⁰ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie – W służbie Ewangelii*, „L'Osservatore Romano” 4(2001), s. 37-38.

¹¹ J. Neumann, *Nowa ewangelizacja jako odpowiedź Kościoła na wyzwania współczesnego świata*, *Warszawskie Studia teologiczne* 15(2002), s. 196.

¹² P.J. Cordes, *Nowa Ewangelizacja w rozumieniu Jana Pawła II...*

¹³ Jan Paweł II, *Redemptoris missio*, (dalej: RMs), Wrocław 1995, nr 78.

¹⁴ Por. Jan Paweł II, „*Duch Święty nauczy was wszystkiego*” (por. J 14,26). *Orędzie na XIII Światowy Dzień Młodzieży*, https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/messages/youth/documents/hf_jp-ii_mes_09011998_xiii-world-youth-day.html, dostęp: 26.02.2022; I. Iwańska, *Podstawowe formy ewangelizacji u Jana Pawła II*, <https://aklodz.pl/podstawowe-formy-ewangelizacji-w-nauczaniu-jana-pawla-ii/>, dostęp: 25.02.2022.

¹⁵ RMs, nr 42.

nowego życia w Duchu Świętym, które otrzymał oraz wielkich dzieł Bożych¹⁶. Świadek jest istotnym wymiarem powołania i misji każdego chrześcijanina, to jest nasze zadanie¹⁷. Dając świadectwo, wierzący wypełnia wolę Jezusa Chrystusa i kontynuuje Jego misję w czasie oraz uobecnia Go w świecie w sposób szczególny w środowiskach, w których żyje i funkcjonuje. Jezus bowiem jest *Świadkiem* w pełnym tego słowa znaczeniu (Ap 1,5; 3,14) przez swoje życie i słowa jest *On żywą Ewangelią*. Do złożenia świadectwa uzdalnia Duch Święty (Ga 4,6; Rz 8,15-16.26) oraz włącza Kościół w świadectwo, które On sam składa Chrystusowi (J 15,26-27).

Świadek osoby wierzącej jest niezbędne. Jan Paweł II powołując się na słowa Pawła VI, podkreśla, że człowiek współczesny bardziej wierzy świadkom, niż nauczycielom¹⁸ oraz szuka „wiarygodnych ewangelizatorów, w których życiu zjednoczonym z Krzyżem i zmartwychwstaniem Chrystusa, zajaśnieje piękno Ewangelii”¹⁹.

Drugą formą ewangelizacji w nauczaniu Jan Paweł II jest ofiara. Jezus ofiarował siebie Ojcu za zbawienie świata. Podjął tę ofiarę, aby wypełnić wolę Bożą i ten wzór pozostawia uczniom (J 16,20). Nasz Rodak wskazuje także na św. Pawła Apostoła, którego cierpienie dla Ewangelii bardziej pozwala zrozumieć naukę Jezusa i podjąć próbę wkroczenia na tę drogę, którą wiernie kroczył św. Paweł. Poprzez cierpienie chrześcijanie dopełniają udręk Chrystusa dla dobra Jego ciała, którym jest Kościół (Kol 1,24). Jan Paweł II kierując słowa do osób chorych, uświadamia im, iż ich cierpienie posiada zbawczą wartość i ewangelizacyjną moc, jeżeli tylko w tym cierpieniu jednoczą się z cierpieniem Chrystusa²⁰.

W liście apostolskim *Salvifici doloris* Papież pisze, że „dokonując Odkupienia przez cierpienie, Chrystus wyniósł zarazem ludzkie cierpienie na poziom Odkupienia. Przeto też w swoim ludzkim cierpieniu każdy człowiek może stać się uczestnikiem odkupieńczego cierpienia Chrystusa”²¹. Jan Paweł II zachęca, aby wierni świeccy ofiarowali swoje cierpienia w intencji misji, towarzysząc i podtrzymując misjonarzy w ich trudach codziennego misyjnego życia. Cierpienie połączone z miłością i ofiarowane Bogu dla osoby chorej staje się okazją poczucia się jak misjonarz i ma wkład w dzieło misyjne Kościoła²². Również człowiek żyjący w duchu ofiary Chrystusa ewangelizuje, naśladując swego Mistrza w niesieniu pomocy cierpiącym (Mt 25,35-40)²³.

¹⁶ Por. Jan Paweł II, *Dawajmy świadectwo Chrystusowi słowem i czynem. Przemówienie do uczestników XVIII Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Rady ds. Świeckich*, „L'Osservatore Romano” 6-5(1999), s. 52-54.

¹⁷ Por. Jan Paweł II, *Jesteście świadkami Chrystusa w nowym tysiącleciu. Przesłanie Ojca Świętego do uczestników Światowego Kongresu Katolików Świeckich w Rzymie*, „L'Osservatore Romano” 2(2001), s. 39-41.

¹⁸ „Człowiek naszych czasów chętniej słucha świadków, aniżeli nauczycieli; a jeśli słucha nauczycieli, to dlatego, że są świadkami”. Paweł IV, *Evangeli nuntiandi*, Wrocław 2001, nr 41.

¹⁹ Jan Paweł II, *Ecclesia in Europa*, Wrocław 2017, nr 49.

²⁰ Por. Jan Paweł II, *Potrzeba nowej ewangelizacji zgodnej ze wskazaniem Kościoła. Msza św. na Autodromie im. Braci Rodriguez w Meksyku*, „L'Osservatore Romano” 4(1999), s. 23-24.

²¹ Jan Paweł II, *Salvifici doloris*, Wrocław 2001, nr 19.

²² Por. RMs, nr 78.

²³ I. Iwańska, *Podstawowe formy ewangelizacji u Jana Pawła II...*

Jan Paweł II akcentuje rolę modlitwy, która staje się formą uczestnictwa w misyjnej działalności Kościoła. W encyklice *Redemptoris missio* stwierdził, że „modlitwa winna towarzyszyć misjonarzom na ich drodze, aby głoszenie Słowa odniosło skutek dzięki łasce Bożej. Święty Paweł w swych listach prosi często wiernych o modlitwę, aby mógł głosić Ewangelię ufnie i śmiało”²⁴. Dla zrozumienia pojęcia i istoty modlitwy, Jan Paweł II wyjaśniał wiernym, że „najpowszechniej się mniema, że (modlitwa) to jest rozmowa. W rozmowie zawsze jest: *ja* i *ty*, w tym wypadku *Ty* pisane przez duże *T*. Początkowo doświadczenie modlitwy uczy, że *ja* wydaje się tu wiodące. Potem przekonujemy się, że naprawdę jest inaczej. Wiodące jest *Ty*, w którym bierze początek nasza modlitwa”²⁵.

Modlitwa – jak zauważyła Anna Zellma – „nie tylko jako przedmiot nauczania Papieża, ale jako Jego osobiste, codzienne doświadczenie, zawsze znajdowała się w centrum uwagi Jana Pawła II. Dawał temu świadectwo nie tylko w swoim nauczaniu, ale przede wszystkim w postawie skierowanej ku Bogu. Wielokrotnie, jak ukazano wyżej, Papież wyjaśniał istotę i sens rozmowy człowieka z Bogiem. Jednocześnie wskazywał na potrzebę praktykowania nie tylko modlitwy indywidualnej, ale również wspólnotowej, celebrowanej w Kościele. Jan Paweł II zachęcał wiernych m.in. do odmawiania modlitwy różańcowej, liturgii godzin, udziału w Eucharystii, adoracji. Przypominał też, że każdy ochrzczony jest powołany do pielęgnowania życia duchowego poprzez dialog z Bogiem. W tym też kontekście Jan Paweł II nauczał o roli modlitwy w życiu osób świeckich, konsekrowanych i kapłanów, chorych i cierpiących. Papież zachęcał również młodych do budowania swojego życia w świetle Ewangelii i w dialogu z Bogiem”²⁶.

W encyklice *Dives in misericordia* Jan Paweł II wzywa cały Kościół, aby nie zapominał o żarliwej modlitwie o Boże miłosierdzie wobec zła, które dotyka współczesny świat. Wołanie do Ojca jest prawem i powinnością Kościoła w Jezusie Chrystusie oraz wyrazem miłości, troski i pragnienia, aby każdy człowiek mógł zostać zbawiony. Chrześcijanie są wezwani, aby modlić się w imię Jezusa Chrystusa i w duchu Jego mesjańskiego posłannictwa o objawienie w świecie za sprawą Syna i Ducha Świętego Miłości, która jest w Ojcu i która potężniejsza jest niż zło, grzech i śmierć – obecne na tym świecie”²⁷.

Jan Paweł II w swoim nauczaniu jubileuszowym przedstawia liczne zagrożenia, które dostrzegalne są we współczesnym świecie, jak również wskazują na konieczność podjęcia zadań nowej ewangelizacji. Mianowicie dotyczy to: ateizmu, ignorancji religijnej, desakralizacji życia, sekularyzacji, dominacji pewności metafizycznych, dewaluacji wartości etycznych, przeobrażeń ekonomicznych zniewalających człowieka i jego uzależnienie się”²⁸. W obliczu tych zagrożeń staje się zatem uzasadniona potrzeba podjęcia decyzji pomocy człowiekowi i światu, by nie uległo całkowitemu unicestwieniu to, co stanowi najważniejszą wartość człowieka jako osoby ludzkiej i dziecka Bożego w perspektywie powołanie

²⁴ RMs, nr 78.

²⁵ Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994, s. 33.

²⁶ A. Zellma, *Jan Paweł II nauczycielem modlitwy*, „Studia Elbląskie” 13(2012), s. 170-171.

²⁷ Por. Jan Paweł II, *Dives in misericordia*, Wrocław 1996, nr 40.

²⁸ Por. Jan Paweł II, *Przemówienie – Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji*, „L'Osservatore Romano” 5(2001), s. 27.

do świętości i życia w wieczności. Tego aspektu nie można więc pomijać w całym procesie podjętych prób ratowania człowieka. I temu zadaniu wychodzi naprzeciw podjęcie misji nowej ewangelizacji²⁹.

3. Nowa ewangelizacja w środkach masowego przekazu

Już Sobór Watykański II dostrzegł ogromną wartość mediów, „które z natury swej zdolne są osiągnąć i poruszyć nie tylko jednostki, lecz także całe zbiorowości i całą społeczność ludzką”³⁰. Wybrzmiało również to, iż „środki te, właściwie użyte, oddają rodzajowi ludzkiemu wielką przysługę, ponieważ przyczyniają się niemało do odprężenia i ubogacenia ducha oraz szerzenia i umacniania Królestwa Bożego”³¹.

Wielki krzewiciel nauki soborowej Jan Paweł II wielokrotnie postulował, iż to zbyt mało, aby środki społecznego przekazu wykorzystywać do rozpowszechniania orędzia Chrystusa i nauczania Kościoła. Trzeba bowiem – akcentował Papież – „włączyć samo orędzie w tę *nową kulturę*, stworzoną przez nowoczesne środki przekazu. Jest to problem złożony, gdyż kultura ta rodzi się bardziej jeszcze aniżeli z przekazywanych treści, z samego faktu, że istnieją nowe sposoby przekazu z nowymi językami, nowymi technikami, nowymi postawami psychologicznymi. Mój Poprzednik Paweł VI mówił, że *rozdźwięk między Ewangelią a kulturą jest bez wątpienia dramatem naszych czasów*”³².

W tym, stworzonym przez media, nowym obszarze kulturowym nie może zabraknąć chrześcijańskiego orędzia; zaszczerpienie go tam z pewnością jest nieodzowne. Konieczność ta wynika z troski o człowieka. Środki społecznego przekazu kształtują bowiem ludzką mentalność i sposób postrzegania świata. „Nowe media spowodowały zaistnienie zjawisk wymagających wyzbycia się tradycyjnego spojrzenia na przestrzeń – poszerzoną dzięki możliwościom technicznym – wywołującą różne zjawiska kulturowe i aksjologiczne. Internet przełamał wiele tradycji, wartości i barier. Sieć umożliwiła udostępnienie wszystkiego, bez oceny i bez weryfikacji jakości”³³.

Nowe media – jak dostrzega Jerzy Szymik – są „nowoczesnymi formami dobra”³⁴, a zawarty w nich przekaz odznacza się szybkością i skutecznością. Media stanowią możliwość dopełniania tego, czego nie można osiągnąć posługując się wcześniejszymi środkami. W ten sposób staje się możliwe dotarcie z orędziem zbawienia do nowych odbiorców, którzy wcześniej nie mogli być odbiorcami Ewangelii tego rodzaju środków przekazu; nowe technologie komunikacyjne to nowe możliwości, aby dotrzeć do tych, którzy nie uczestniczą w liturgii Kościoła, którzy nie czytają katolickiej prasy, a są on-line. Kościół jest zobowiązany do tego, aby wykorzystywać nowe środki społecznego przekazu. To czyni przepowiadanie Kościoła bardziej słyszalnym i odkrywa nieznane formy *nowej kultury* stworzonej przez nowe media.

²⁹ Tamże.

³⁰ *Dekret o środkach społecznego przekazu Inter mirifica*, w: M. Przybył (red.), *Sobór Watykański II*, Poznań 2002, nr 1

³¹ Tamże, nr 2.

³² RMs, nr 37.

³³ G. Pietruszewska-Kobiela, *Conditio humana. Wypowiedź blogowa jako sygnał preferencji aksjologicznych*, w: M. Sokołowski (red.), *Nowe media. Nowe interpretacje*, Warszawa 2010, s. 57.

Warto w tym miejscu dodać – jak stwierdza Paweł Maciaszek – „że drogami najnowszej technologii cyfrowej należy docierać szczególnie do młodego pokolenia, które zawsze można spotkać w przestrzeni wirtualnej, w portalach społecznościowych, a więc na Facebooku czy Twitterze. Przekazywane za pośrednictwem Internetu treści powinny stanowić pomoc w rozwiązywaniu problemów, z którymi młodzi spotykają się na co dzień, być szansą do udzielenia odpowiedzi na dręczące ich pytania. Aby umiejętnie prowadzić z tymi młodymi ludźmi dialog potrzeba jednak poznania tego, czego oczekują, a następnie dopiero naświetlenia Ewangelią wszystkich ważnych dla nich spraw. Chodzi zatem o to, aby dominujący w mediach przekaz umiejętności, praktycznych zdolności, obdarowywanie przedmiotami konsumpcji wyraźnie uzupełnić przekazem wartości chrześcijańskich. Przykładem urzeczywistniania tego wskazania było udostępnianie za pośrednictwem jednej z amerykańskiej firm nauczania Benedykta XVI w formacie elektronicznym”³⁵.

Konkretnym zadaniem Kościoła jest docieranie z Dobrą Nowiną o zbawieniu do osób deklarujących się jako ateści i agnostycy – oni również korzystają z nowych mediów. Będzie to możliwe wtedy, gdy w Internecie będą obecni ewangelizatorzy, dla których źródłem dynamizmu głoszenia zbawienia będzie osoba Jezusa Chrystusa. Nowa ewangelizacja odznaczać się bowiem powinna nie tylko nowymi środkami, lecz przede wszystkim nową energią dającą zaangażowanie do spotkania z Jezusem Zmartwychwstałym.

Kościół wykorzystując social media na wiele sposobów, tworzy liczne i różnorodne oficjalne kanały komunikacyjne i instytucje. Kościół – jak stwierdza Agnieszka Gronkowska – „zachęca do oddolnych inicjatyw członków wspólnot i osób zaangażowanych w życie religijne. Efektem takich działań jest powstanie w sieci pewnych połączeń komunikacyjnych o tematyce religijnej. Takie zjawisko wynika głównie z następujących przesłanek. (...) Media społecznościowe są miejscem, gdzie obecni są ludzie. Według danych statystycznych, odnosząc się do polskiego rynku mediów społecznościowych, należy wskazać, że wśród użytkowników Internetu 54,4% Polaków posiada aktywne konta w mediach społecznościowych, a 71,4% to użytkownicy mobilni. (...) Dlatego włączenie się Kościoła katolickiego w świat mediów społecznościowych jest słuszne ze względu na możliwość dotarcia ze słowem Bożym do większej liczby odbiorców aktywnie uczestniczących w rzeczywistości sieciowej. (...) Drugim ważnym aspektem jest to, że świat mediów i nowej ewangelizacji łączy pewna wspólna cecha, jaką jest wspólnotowość. (...) Jeszcze innym aspektem łączącym nową ewangelizację i social media jest komunikacja i współtworzenie nowych treści. Media społecznościowe charakteryzują się tym, że mają duży zasięg, dostępności, zmniejszają dystans, budują dialog i podtrzymują relacje międzyludzkie. Użytkownicy social media nastawieni są głównie na wymianę poglądów, rozmowy a nie tylko na bierny odbiór informacji”³⁶.

³⁴ T. Królak, *Dante, Szekspir, Benedykt XVI*, „Wiadomości KAI” 20(2012), s. 11.

³⁵ P. Maciaszek, *Nowa ewangelizacja w nowych mediach*, „Kultura. Media. Teologia” 11(2012), s. 10-11.

³⁶ A. Gronkowska, *Media społecznościowe jako narzędzie nowej ewangelizacji na przykładzie twórczości internetowej Adama Szustaka OP*, „Roczniki Pedagogiczne” 1(2018), s. 116-117.

Jak postuluje Krzysztof Giera: „należy oduczać ludzi bezowocnego i bezsensownego korzystania z mediów, należy im uświadamiać, że nie stanowią one tylko narzędzia rozrywki, ale są potrzebne do ich rozwoju duchowego. Dlatego trzeba zwracać uwagę na roztropne i mądre ich wykorzystywanie. Współczesny człowiek musi zdawać sobie sprawę z tego, że telewizja, prasa, radio czy Internet powinny przybliżyć do drugiego człowieka, widzieć w nim samego Jezusa Chrystusa, a tym samym kształtować jak najlepsze relacje z nim. Fundamentalnym i zarazem najważniejszym warunkiem działalności ewangelizacyjnej mediów w celu ukształtowania nowego, lepszego społeczeństwa Bogiem silnego jest przede wszystkim prawda. Powinna ona przewodzić nie tylko mediom katolickim, ale także świeckim i wskazywać właściwą drogę myślenia oraz działania poprzez obraz, dźwięk, słowo, w eterze, na papierze czy ekranie”³⁷.

Nowa ewangelizacja w połączeniu z działalnością współczesnych środków społecznego przekazu musi nieść Dobrą Nowinę o zbawieniu, o Jezusie Chrystusie, który umarł na krzyżu i zmartwychwstał, abyśmy mieli życie. Cały proces ewangelizacji ma na celu doprowadzenie człowieka do spotkania z Chrystusem żywym. Konsekwencją tego spotkania ma być życie prawdziwie wiernego chrześcijanina.

Zakończenie

Nowa ewangelizacja w konfrontacji ze współczesnym światem i zachodzącymi w nim przemianami kulturowymi, konfiguruje swoje idee z wykładnią współczesnych nauk i tendencjami rozwoju sekularyzacji. Doktryna Kościoła przenikając w rozwój nauk pedagogicznych, psychologicznych, socjologicznych w czasach obecnych, sprawia przenikanie świadomości religijnej i tendencje wiary w struktury świata. To stanowi wezwanie do poznania Boga na drodze wnikliwego poznania Pisma Świętego, otwierania się na moc świętych sakramentów, przykładów życia w świętości. Koniecznością zatem staje się podjęcie nowej ewangelizacji w celu: poszukiwania życiowej prawdy – powołania każdego człowieka – i rozwoju etyki chrześcijańskiej – otwarcia się na moralne życie – oraz rozeznania wartości kulturowych świata w korelacji do wartości tradycji chrześcijańskich. Musimy poszukiwać i rozwijać kolejne formy nowego duszpasterstwa w środowiskach wielkich aglomeracji i małych miejscowości. Dawać świadectwo życia wiarą, odczytywać *znaki czasu* – umiejętności tej uczył nas Sobór Watykański II – oraz przemieniać serca i myśli na drodze nawrócenia do życia życiem Bożym.

Bibliografia

- Cordes P.J., *Nowa Ewangelizacja w rozumieniu Jana Pawła II*, <https://opoka.org.pl/biblioteka/Z/ZM/or201204-nowaew.html>, dostęp: 27.02.2022.
Charytański J., *Katecheza jako forma ewangelizacji*, w: W. Kubik (red.), *Katecheza po Soborze Watykańskim II w świetle dokumentów Kościoła*, Warszawa 1985, s. 194-196.
Dekret o środkach społecznego przekazu myśli Inter mirifica, w: M. Przybył (red.), *Sobór Watykański II*, Poznań 2002.

³⁷ K. Giera, *Środki komunikacji społecznej a nowa ewangelizacja*, „Teologia i Człowiek” 27(2014), 184.

Dekret o posłudze i życiu prezbiterów Presbyterorum ordinis, w: M. Przybył (red.), *Sobór Watykański II*, Poznań 2002.

Giera K., *Środki komunikacji społecznej a nowa ewangelizacja*, „Teologia i Człowiek” 27(2014), s. 173-186.

Gronkowska A., *Media społecznościowe jako narzędzie nowej ewangelizacji na przykładzie twórczości internetowej Adama Szustaka OP*, „Roczniki Pedagogiczne” 1(2018), s. 113-128.

Jan Paweł II, *Catechesi tradendae*, Watykan 1979.

Iwańska I., *Podstawowe formy ewangelizacji u Jana Pawła II*, <https://aklodz.pl/podstawowe-formy-ewangelizacji-w-nauczaniu-jana-pawla-ii/>, dostęp: 25.02.2022.

Jan Paweł II, *Dawajmy świadectwo Chrystusowi słowem i czynem. Przemówienie do uczestników XVIII Zgromadzenia Plenarnego Papieskiej Rady ds. Świeckich*, „L'Osservatore Romano” 6-5(1999).

Jan Paweł II, *Dives in misericordia*, Wrocław 1996.

Jan Paweł II, *„Duch Święty naucz was wszystkiego” (por. J 14,26). Orędzie na XIII Światowy Dzień Młodzieży*, w: https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/messages/youth/documents/hf_jp-ii_mes_09011998_xiii-world-youth-day.html, dostęp: 26.02.2022

Jan Paweł II, *Ecclesia in Europa*, Wrocław 2017.

Jan Paweł II, *Jesteście świadkami Chrystusa w nowym tysiącleciu. Przesłanie Ojca Świętego do uczestników Światowego Kongresu Katolików Świeckich w Rzymie*, „L'Osservatore Romano” 2(2001).

Jan Paweł II, *Orędzie na Wielki Post 2001 – Przebaczenie drogą do pokoju*, „L'Osservatore Romano” 3(2001).

Jan Paweł II, *Potrzeba nowej ewangelizacji zgodnej ze wskazaniem Kościoła. Msza św. na Autodromie im. Braci Rodriguez w Meksyku*, „L'Osservatore Romano” 4(1999).

Jan Paweł II, *Przemówienie – Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji*, „L'Osservatore Romano” 5(2001).

Jan Paweł II, *Przemówienie – Sakrament pokuty darem Chrystusa Zmartwychwstałego*, „L'Osservatore Romano” 5(2001).

Jan Paweł II, *Przemówienie – Prowadźcie dzieło nowej ewangelizacji*, „L'Osservatore Romano” 5(2001).

Jan Paweł II, *Przemówienie – Wszyscy mamy uczestniczyć w działalności misyjnej Kościoła*, „L'Osservatore Romano” 4(2001).

Jan Paweł II, *Przemówienie – W służbie Ewangelii*, „L'Osservatore Romano” 4(2001), s. 37-38.

Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994.

Jan Paweł II, *Redemptoris missio*, Wrocław 1995.

Jan Paweł II, *Salvifici doloris*, Wrocław 2001.

Konstytucja dogmatyczna o Kościele Lumen gentium, w: M. Przybył (red.), *Sobór Watykański II*, Poznań 2002.

Królak T., *Dante, Szekspir, Benedykt XVI*, „Wiadomości KAI” 20(2012), s. 10-14.

Maciaszek P., *Nowa ewangelizacja w nowych mediach*, „Kultura. Media. Teologia” 11(2012), s. 8-17.

Neumann J., *Nowa ewangelizacja jako odpowiedź Kościoła na wyzwania współczesnego świata*, „Warszawskie Studia Teologiczne” 15(2002), s. 191-204.

Paweł IV, *Evangeli nuntiandi*, Wrocław 2001.

Pietruszewska-Kobiela G., *Conditio humana. Wypowiedź blogowa jako sygnał preferencji aksjologicznych*, w: M. Sokołowski (red.), *Nowe media. Nowe interpretacje*, Warszawa 2010.

Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu, Biblia Tysiąclecia, Poznań 2003.

Zellma A., *Jan Paweł II nauczycielem modlitwy*, „Studia Elbląskie” 13(2012), s. 167-184.

Nowa ewangelizacja

Streszczenie

Człowiek jako osoba powołana przez Boga do stałego rozwoju siebie i powierzonego świata – *creatio continua*, potrzebuje nieustannego uświadamiania o swoim powołaniu i zadaniach mu postawionych w życiu. Podobnie jak materiał nauczany w szkole jest powtarzany kilkakrotnie w celu ugruntowania i zakorzenienia wiedzy w uczniu, tak człowiek wierzący potrzebuje ciągłego nawracania się. Powracania do korzeni, do źródeł swojego powołania – tu potrzebna jest nowa ewangelizacja. Świat nie sprzyja dzisiaj człowiekowi w zrozumieniu siebie, a wręcz odwrotnie. Media kreują potrzebę troski o otaczającą nas przyrodę, akcentując potrzebę pieczołowitości o planetę. Brakuje w tym wszystkim miejsca na troskę o siebie samego w kontekście i wymiarze szukania relacji z Bogiem stwórcą wszechświata. Człowiek, aby zrozumieć siebie samego potrzebuje Boga – Boga żywego – ukazującego w swoim Słowie na czym polega piękno życia, bycia Jego Stworzeniem. Bóg czeka na nas w swoim Słowie w Ewangelii. Ewangelia daje nowe życie człowiekowi zmęczonemu współczesną pogonią – do końca nie wiadomo za czym, pędzeniem przed siebie bez chwili zatrzymania, wytchnienia i popatrzenia w głąb swojego serca i dokonania refleksji nad swoim życiem. Nowa ewangelizacja skierowana jest zarówno do wierzących jak i tych, którzy szukają Boga w swoim życiu. Również osoby obojętne religijnie, ale mające dobrą wolę mogą skorzystać z tej formy szukania siebie i drogi swojego powołania we współczesnym świecie.

Słowa klucze: nowa ewangelizacja, ewangelizować, głosić, nauczać, wychowywać w wierze, Jan Paweł II, Sobór Watykański II.

Ks. mgr lic. Jerzy Andrzej Danecki – proboszcz parafii pw. Matki Bożej Dobrej Rady w Wólce Mińskiej, mgr lic. AKW, teologia moralna, mgr Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica (Płock), pedagogika, studia podyplomowe, Wyższa Szkoła Menedżerska w Warszawie, kompetencje menedżerskie w zarządzaniu ludźmi. ORCID ID: 0000-0002-8098-4067